

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

*Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări*
Nr.XIX/145/15.11.2022

Comisia pentru constituționalitate
Nr.LXVIII/2214/29.11.2022

RAPORT COMUN

asupra *Legii privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 421/28 septembrie 2022 (L211/2021)*

În temeiul art. 147 alin. (2) din Legea fundamentală, în conformitate cu prevederile art. 154 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate, prin adresa L211/2021 din 31.10.2022, au fost sesizate în procedura reexaminării de către Biroul permanent al Senatului, cu Legea privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 421 din 28 septembrie 2022.**

Inițiatorii au urmărit reglementarea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr.9/1998. Potrivit expunerii de motive, proiectul vizează introducerea atribuției Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților de a soluționa dosarele din punct de vedere al existenței și întinderii dreptului la despăgubiri, în termen de 60 luni de la data intrării în vigoare a legii, și eliminarea competenței de control a hotărârilor comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii

nr.9/1998 și a Legii nr.90/2003. Totodată, se modifică și modalitatea de calcul a despăgubirilor ce urmează a se acorda pentru terenurile intravilane pentru care au fost formulate cereri în temeiul Legii nr.9/1998, aceasta urmând a se stabili prin raportare la valorile și limitele prevăzute în anexele acestui act normativ.

În data de 21 iulie 2022, Curtea Constituțională a fost sesizată cu obiecția de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, obiecție formulată de Președintele României. Prin Decizia nr. 421 din 28 septembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1048 din 28 octombrie 2022, Curtea a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că legea este neconstituțională, în ansamblul său.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate au examinat Legea, în procedura reexaminării ca urmare a Deciziei nr. 421/2022, în ședințele din **15 și 29 noiembrie 2022**. În dezbateri, au fost avute în vedere decizia Curții pronunțată în controlul *a priori* asupra **legii trimise la promulgare (L211/2021)**, prevederile Legii Fundamentale cu privire la rolul și atribuțiile Parlamentului prevăzute de art. 147 din Constituție și jurisprudența Curții Constituționale în materia efectelor deciziilor Curții Constituționale.

În jurisprudența sa, Curtea a interpretat în mai multe rânduri dispozițiile **art. 147 alin. (2)** din Constituție și a distins în privința efectelor pe care le produce decizia sa de constatare a neconstituționalității *unor dispoziții din lege înainte de promulgare* și decizia de constatare a neconstituționalității unei legi *în ansamblul său*. Cu referire la cea de-a doua situație menționată, Curtea a statuat, de principiu, că pronunțarea unei astfel de decizii are un **efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări**. Astfel, prin Decizia Curții Constituționale nr.22/2019, Curtea a precizat că **"Efectul juridic al prezentei decizii este circumscris art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și jurisprudenței Curții în materie, astfel că Parlamentului îi revine în continuare obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, de a se conforma celor statuate atât prin decizia de față, cât și prin Decizia nr. 561 din 18 septembrie 2018."**

Curtea a subliniat importanța **principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție** (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 22 noiembrie 2012, Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din data de 7 noiembrie 2017, sau Decizia nr. 609 din 14 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 980 din data de 23 octombrie 2020).

Membrii celor două comisii au adoptat soluția respingerii legii trimise la promulgare, în acord cu jurisprudența Curții Constituționale, reținând considerentele cuprinse în Decizia nr.421/2022 prin care a fost constatată neconstituționalitatea acesteia în integralitatea ei:

- examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut că "critica de neconstituționalitate vizează încălcarea principiului legalității și al securității juridice, precum și a principiului bicameralismului, deoarece legea adoptată de Camera decizională cuprinde două intervenții legislative asupra a două acte normative distincte și străine de domeniul de reglementare propriu legii criticate, îndepărtându-se semnificativ de conținutul și forma adoptate de Senat, precum și de scopul și intenția avute în vedere de inițiator. Astfel, deși Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților și Legea nr. 256/2018 privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore și onshore de adâncime nu vizează, prin obiectul de reglementare, materia despăgubirilor cetățenilor români, totuși, legea criticată operează asupra acestora o serie de modificări, ceea ce contravine normelor de tehnică legislativă cuprinse în Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, principiului bicameralismului și jurisprudenței în materie a Curții Constituționale.”;

- comparând cele două forme de adoptare ale legii criticate în procesul legislativ bicameral, respectiv forma adoptată tacit de Senat și forma adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, Curtea a constatat că structura legii adoptate de Senat cuprinde 4 capitole, însumând 11 articole de lege și 3 anexe, iar cea adoptată de Camera Deputaților păstrează cele 3 anexe, are aceeași structură pe capitole, însumând, în schimb, 13 articole;

- amendamentele adoptate, integrate în forma finală a legii deduse controlului de constituționalitate, reprezintă diferența specifică dintre forma adoptată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, și forma adoptată definitiv de Camera decizională;

- astfel, Curtea a arătat că "ultimele două texte normative, introduse direct, prin votul decisiv al Camerei Deputaților, respectiv art. 12 și 13 din legea supusă controlului, se îndepărtează, prin conținutul lor juridic, de la obiectul, scopul și intenția inițiatorilor propunerii legislative”;

- Curtea reține că "art. 12 din legea criticată operează în materia reglementării spațiilor verzi din intravilanul localităților, în sensul că introduce în cuprinsul Legii nr. 24/2007 o excepție prin care se extinde, practic, posibilitatea schimbării destinației spațiilor verzi în vederea realizării unor lucrări strict definite de utilitate publică inclusiv la acele lucrări privind obiectivele sociale de sănătate.

La rândul lui, art. 13 intervine în domeniul măsurilor de implementare a operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore și onshore de adâncime, în sensul că înlocuiește data de 1 ianuarie 2023, în prezent în vigoare potrivit "art. 21 alin. (3) lit. b) și c) și art. 18" din Legea nr. 256/2018, cu data de 1 septembrie 2022, dată de referință pentru modificarea regimului redevențelor petroliere și a regimului fiscal aplicabil sectorului petrolier.”

În cadrul procedurii de adoptare a legii criticate, Camera decizională nu a ținut seama de principiul unicității obiectului de reglementare, prevăzut de art. 14 din Legea nr. 24/2000, principiu imperativ prin prisma art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, conform căruia "În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie."

În concluzie, Curtea Constituțională a constatat că, prin completările aduse direct în Camera decizională sub forma art. 12 și 13 din legea supusă controlului de constituționalitate, au fost încălcate atât principiul legalității și securității juridice, impus de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, cât și principiul bicameralismului, consacrat de art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție, astfel că **legea examinată este neconstituțională, în ansamblul său.**

În urma dezbatelor și a opiniilor exprimate asupra **Legii privind stabilirea unor măsuri în vederea finalizării procedurilor administrative de soluționare a cererilor aflate pe rolul comisiilor județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, și a Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, în ședințele din 15 și 29 noiembrie 2022, membrii comisiilor au hotărât**, cu unanimitate de voturi ale senatorilor prezenți, să **adopte un raport comun de respingere a legii.**

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate supun spre dezbateră plenului Senatului, prezentul raport comun de respingere a legii trimise la promulgare.

În raport cu obiectul de reglementare, legea aflată în procedura reexaminării face parte din categoria **legilor ordinare și** urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

Conform dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92 alin.(7) pct.1 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, **Senatul este prima Cameră sesizată.**

Președinte,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Tăgârlaş

Secretar,

Senator Laura-Mihaela Fulgeanu-Moagher

Președinte,

Senator Elena-Simona Spătașu

Secretar,

Senator Cristian-Augustin Niculescu-Tăgârlaş

Întocmit,
consilier Camelia Popescu

consilier Maria Ranga